

Huvudman

MOTALA KOMMUN
motala.kommun@motala.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Skolgårda skola 7-9 i Motala kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Motala kommun att senast **fredag den 10 maj 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning av särskilt stöd och beslut om anpassad studiegång. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Motala kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Motala kommun ska vidta följande åtgärder

Utredning av särskilt stöd och beslut om anpassad studiegång

1. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 1 januari 2024 – 26 april 2024 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

2. Se till att samtliga elever med beslut om anpassad studiegång har utretts för särskilt stöd samt att åtgärdsprogram har upprättats för respektive elev. Huvudmannen ska i sin redovisning till Skolinspektionen redovisa en sammanställning av antal elever med beslut om anpassad studiegång. Av redovisningen ska det också framgå när en utredning om särskilt stöd slutförts samt datum för när beslut om åtgärdsprogram har fattats för respektive elev. (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och anmälan samt beslut om åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet dnr SI 2023:7559 i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Skolgårda skola 7-9 i Motala kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Skolgårda skola 7-9 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn samt två lektionsobservationer den 14 november 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygskataloger, åtgärdsprogram samt utredningar som legat till grund för åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning av särskilt stöd och beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens dokumentstudier framgår att det finns elever som har fått F i betyg flera terminer i rad utan att det har startats en utredning av särskilt stöd.

Rektorn uppger i intervju att det finns elever som fått F i betyg, efter att extra anpassningar har prövats men där det inte startats någon utredning av särskilt stöd. Vidare uppger rektorn att F i betyg inte är tillräckligt för att inleda en utredning av särskilt stöd utan enbart när det finns en risk att en elev inte ska nå godkända slutbetyg i årskurs 9.

Rektorn uppger under intervju att det finns elever med beslut om anpassad studiegång där eleverna inte har utretts för särskilt stöd och för vilka det saknas beslut om åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § 1-3 och 5 stycket skollagen)

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan avseende vissa särskilt angivna former av särskilt stöd, bland annat i form av anpassad studiegång. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår det att om det särskilda stödet för en elev i bl.a. grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I bl.a. grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan en fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. (prop. 2009/10:165 s. 293 f)

Skolinspektionens bedömning

Utredning av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevernas behov av särskilt stöd i enlighet med skollagens krav. Av utredningen framgår att rektorn inte alltid startar en utredning om särskilt stöd, trots att extra anpassningar har prövats, men där elever fortsatt inte uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Om en elevs behov inte utreds, riskerar eleven helt eller i vart fall under en viss tid att bli utan det särskilda stöd som eleven kan ha rätt till. Vårdnadshavare till elever kan också bli berövade sin rätt att överklaga beslut.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete när det gäller beslut om anpassad studiegång. Tillsynen visar att det finns elever med beslut om anpassad studiegång där besluten inte har föregåtts av utredning av särskilt stöd eller beslut om åtgärdsprogram. Ett beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar den obligatoriska skolan utan fullständig utbildning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Motala kommuns verksamhet vid Skolgårda skola 7-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utreda behov av särskilt stöd samt att beslut om anpassad studiegång ska föregås av utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram. Det finns därför skäl att förelägga Motala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens utredning framgår att det är lärarna som uppmärksammar om en elev inte uppfyller betygskriterierna. När en lärare uppmärksammat att en elev inte uppfyller, eller riskerar att inte uppfylla betygskriterierna, ges eleven extra anpassningar.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärarna samverkar kring extra anpassningar i arbetslagen där även en representant från elevhälsan ingår.

Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att en anmälan sker till rektorn när en elev riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas efter att extra anpassningar prövats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår det att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn framgår att när en elev utretts för särskilt stöd fattar rektorn beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av granskade åtgärdsprogram framgår det att eleven och elevens vårdnadshavare har medverkat i utarbetandet av åtgärdsprogrammet. Av programmen framgår elevens behov samt de åtgärder som syftar till att möta respektive elevs behov av särskilt stöd. Av programmen framgår också vem som ansvarar för åtgärderna, samt när programmen ska följas upp och utvärderas och vem som ansvarar för respektive uppföljning och utvärdering. Det är skolans rektor som fattat beslut om samtliga av de granskade åtgärdsprogrammen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektor får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan avseende vissa särskilt angivna former av särskilt stöd, bland annat i form av anpassad studiegång. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektor eller den som rektor har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Fredrik Johansen

Föredragande
Signerat av: Fredrik Johansen